

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

La caricatura al extranger

—Contemplin, senyors, el novíssim fenòmeno vivent, agafat en els boscos de la deserta Siberia, y anomenat l' *humanitari* perque s' alimenta de carn humana.

DE DIJOUS A DIJOUS

Si no fossin les pròximes eleccions de diputats provincials la política dormirà y hasta jo crech que roncaria y tot... No obstant, en certa manera ja ronca: per la part del govern, que per lo vist s'ha dormit en l'estudi de les qüestions que prepa, ronca de gust; per la part del poble ja es distingut al poble ja fa molt temps que li roncan els budells, no sé si de rabió o de gana, ó de las dos coses á un temps.

S'ha parlat aquests dies de crisi ministerial sense ni menos indicar-se les causes que podrían determinar-la. Després de tot, això ja no sorprén á ningú, tant es lo qu' estém acostumats á n'aquesta cambis contínus de figuretas en el pessebre de la política espanyola que, més que una cosa seria, sembla un joc de criatures.

Mentre tant les Corts segueixen hermèticament tancades, sense que s'indiqui ni's preveji'l dia de la reobertura.

Sembla que hi ha'l propòsit deliberat de que'l país se vagi acostumant á viure sense elles. Així de mica en mica 's pensa arribar á la realisació de certs somnis que tenen per objecte la supremacia del poder personal. Lo que difícilment podría conseguirse per medi d'un cop d'Estat, se mirarà d'alcansar-ho enervant al país, fins á veure si li poden posar la gorra de cop y 's caminadors.

Mes deixém apart aquest tema y ocupemnos, més que sigui un instant y com de passada, de les próximes eleccions de Diputats provincials.

Demà diumenge la Junta Provincial de Unió Republicana farà la proclamació dels candidats que han sigut designats il·lurement per les Juntas de districte á tenor de lo que prescriuen les bases de organització del partit dictadas pel senyor Salmerón. Coneixém alguns noms y n'estém satisfets. Si no n'estiguessim, tampoc els discutiríam, tant es el respecte que ns mereixen les facultats de les Juntas que tenen al seu càrrec el fer la designació.

El partit de Unió Republicana es fort, no sols pel número dels seus adeptes, sino per la seva perfecta disciplina. No figuraren afortunadament en les seves filas els qu' en vigiliás d'eleccions promouhen tota mena de qüestions personals, sembrant á mans planes les censuras y escampant les desconfiances per fer el joch dels nostres enemicxs, als quals els hi proporcionan arguments per combátre'ns. Pero en realitat la satisfacció que pretenen proporcionals hi resulta sempre un goig sense alegria.

Els disgustos qu'anuncian no existeixen més que en la seva imaginació y en el seu desitj malèvol de perturbacions. Ningú que de republicà 's precibi 'ls escolta, ni'n fa cas. Els coneixen massa.

Aquesta vegada, com sempre, el partit de Unió anirà á les urnas plé d'entusiasme y donarà la victòria als candidats republicans. La província de Barcelona oferirà un nou exemple d'energia y de decisió á les demés regions espanyolas y ab ell se nyalarà una vegada més l'únich camí que cal seguir per alcansar la regeneració de la patria.

Els llochs conquerits en les Diputacions provincials son posicions avansades preses per les forces republicanes al enemic. Desd' elles se liberta als pobles rurals de les malas arts del caciquisme, y 's crean interessos y afecions, que han de servir admirablement tant per assegurar el bon èxit de la última y inevitable batalla, com pera preparar la consolidació de la victoria.

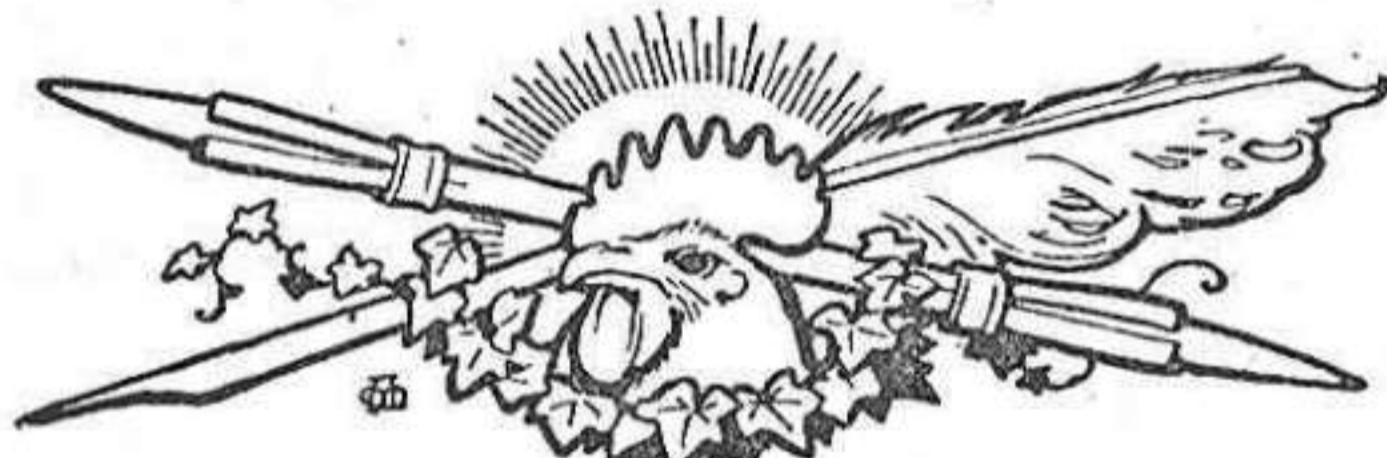
PEP BULLANGA

A FRANSA

La separació de la Iglesia y l'Estat

—Arrenat aquest secall, ja veureu quina ufana penderà l'arbre de la República.

¡FORA PARETS!

L'home de la daga florentina oscada ha fet una ràpida visita a Barcelona, però no com a polítich, sino com a President del Consell de Administració del F. C. de Madrid, Zaragoza y Alicant, de qual red ne forma part la línia de Barcelona a Fransa. Per una cosa tan senzilla com la inauguració de la doble vía desde Barcelona a Mataró, el Sr. Silvela va tancar els llibres en qu'està estudiant la *Etica espanyola* y va imposar-se la modestia d'empedre un viatge a Catalunya.

Home que preveu l'esdevenidor, degué ensumar que aquí se li dispensarien grans obsequis, y es per això que adoptant l'actitud més tibada y solemne del seu repertori de personatje important, va planterse a Barcelona.

Y si succeí lo de sempre. Així com al formar govern con a jefe del partit conservador, l'exít que ambicionava se li va convertir en un espantós fracàs, així també 'ls obsequis qu'esperava recullir a Catalunya, se li van transformar en una xiulada formidable, en una manifestació hostil en tota regla.

Just es consignar que la legitima indignació dels pobles de la Costa de Llevant no anava dirigida al home polítich, de qui ja casi ningú 's recorda, sino al President del Consell de Administració de una Companyia que 'ls hi està inferint brutalment una ofensa y un perjudici.

***

Ja fa algun temps que aquells pobles fills del mar y que sempre han tingut ab el seu pare les més carinyosas relacions, venen reclamant en vā contra les pretensions de la Companyia a construir a tot lo llarg de la línia una paret de tres metres d'alçada, que 'ls aïsa de la platja y 'ls priva la vista del blau y hermós element que constitueix la seva vida y 'l seu esplay.

Si tants necessitat hi ha de tancar la línia res més fàcil que ferho per medi de una reixa y establint els deguts passos de comunicació ab la platja. Pero la poderosa Companyia s'ha tancat a la banda, resolta a fer la seva, a despit de aquell engranall de pobles, joyells de la marina catalana.

Consideraren els perjudicats que ab la vinguda del omnipotent Silvela era arribada l'oasió de buscar un arreglo convenient a tots. Per això Vilassar de Mar se vestí de dol, al pas del tren que conduïa a n'en Silvela a fi de que aquest senyor pogués ferse carrech de les seves aficions. De més a més una comisió li exposà respectuosament les seves legítimes queixas... y casi, casi l'tractaren com a rey: no faltava sino que se li ajenollessin als peus y ab les mans plegadas imploressin la seva misericordia.

D. Francisco 'ls respondéu ab una de les seves habilitats característiques. Et que ha sigut fa poc defensor del Tio Nozaleda 'ls respondéu qu'estant la cosa en litig, esperessiu que 's pronunciés un fallo y que llavoras serà l'oasió d'entaular las deugades negociacions entre la Companyia y 'ls pobles perjudicats. Es a dir: contenteuvos de moment ab una lliga, que després ja veurem si se 'us torna al corral o se 'us despatxa de un mete y saca fulminant.

Tenim, donchs, en perspectiva, una segona edició de la famosa paret de la línia del litoral. No s'ha comensat encare a construir; pero sembla que ja s'han fet els plànols y que s'estan acumulant els materials a tota pressa.

Ara no més falta saber si l'poble espanyol que tantas coses ha consentit en aquests últims temps, consentirà també que 'l tanquin com un pres, dintre de una muralla: si s'resignarà a viure aïslat y embrutit en la presó que sense mōres de casa li construixen; si passarà perque li robin las alenades y la vista del mar infinit de las ideas y las aspiracions progressivas.

Nosaltres creym que aquesta paret no s'arribarà a construir. Al intentar obrir els fonaments quedarán al descobert les ossamentas dels nostres antepassats, que van donar la vida per conquistar la libertat del poble, y aquells ossos s'alsaran indignats y com a bastons cauran sobre las costelles del poble, fins a tréureli la son de las orellas, y obligar-lo al cumpliment de sos deberes, encare que fos a costa de la vida.

Ni la paret del litoral... ni la paret del absoltisme.

L'esperit públich necessita l'pas lliure com els rius: allá hont troba un obstacle l'cap-gira y se l'emporta.

P. K.

De moment avansa, avansa com un'onada amenaçadora que ha d'englutir-se un régimen odiós y fracassat.

Russia serà lliure!

J.

Vilassar el dia de la manifestació per expressar el sentiment de aquella vila, molts balcons aparesqueren endolcats. Hi acudí una dotzena de guardia civils, y segons el correspolson de *La Renaixença*, va corre la veu de que de una parella n'havia sortit la se-

güent frase:

—Aquests draps negres els veurém tacats de vermelles.

Me sembla a mi que aquestas frases no s'han de pronunciar mai, ni en broma, perque Vilassar no es encare una població de la Russia.

Ens diuen de Tarrasa que s'han reunit els cabos y sub-cabos del somatent al objecte de tractar de les proximas eleccions.

Prengui nota de aquesta nova el general Rafioy, y vegi si la institució del somatent ha de servir per secundar las ambicions electorals del caciquismo ó per mantenir integralment el lema «Pan y semper Pan», ab abstracció completa de la política.

Per avuy no dihem res més. Pero estem en guarda y ab la vista ben oberta.

En virtut del decret de indult ha quedat sobreseida la causa que se seguia per la mort en desafío del marqués de Pickman.

Y ara allò del ditxo:

«El muerto al hoyo y el vivo al bollo.»

El Comité republicà democràtic federalista de Barcelona que presideix el Sr. Juli, ha publicat un manifest senyalant de una manera clara, concreta y explícita, com desde fa molt temps no s'fea, las orientacions del partit.

Digne es de ser coneugut el següent párrafo ab que termina.

«Por lo que respecta a procedimientos y a sus relaciones con los demás partidos aliados este Comité declara estar en absoluto conforme con el acuerdo tomado por la última Asamblea nacional republicana federalista celebrada en Noviembre del año 1902, cuya proposición, aprobada sin ningún voto en contra, es como sigue: «El partido republicano federal, manteniendo ahora y en todo momento la integridad absoluta de su programa y su constante propaganda, así como su personalidad y su peculiar organización, aspira a concurrir con todos los demás elementos republicanos y por todos los medios conducentes y eficaces al pronto advenimiento de la República; en este sentido mantendrá en todas las ocasiones fraternidad y concordia con todos los demás republicanos y se concertará con ellos en los casos que puedan ser útiles para los fines antes indicados.»

* * *

Això es parlar en plata y republicanament. Això es com ha de procedir un partit que concorda ab l'Uniò republicana en las patrióticas aspiracions de contribuir per tots els medis a enderrocar els obstacles que s'oposen al adveniment de la República.

Junts la conquerirà tots els republicans, y aqueixa mateixa unitat en l'esforç, prenda de consideració mutua y de amor a la institució, ens posarà en el cas d'entendr's perfectament el dia de demà, quan arribi l'oasió de organizarla, de acortar la voluntat libèrrimament expressada de la majoria del poble espanyol.

El Sr. Mataix, secretari que sigué de 'n Polavieja y director actualment del *Diario Universal* de Madrid, citat com a testimoni de descàrrec del Tio Nozaleda, diu textualment:

«El director de *El Diario Universal* tuvo siempre del exarzobispo filipino un triste concepto, y jamás quiso tratarlo personalmente.»

Y com si això no n'hi hagués prou afegeix: «Ni en públic ni en privat ha rectificat el señor Mataix ese concepto, pues sigue considerando al padre Nozaleda y a los frailes filipinos causantes de los males acaecidos en el Archipiélago magallánico.»

* * *

L'opinió de aquest testimonji, dat el carrech important que desempenyà a Filipinas a les ordres del general de las ulleres fumadas, es un cop de porra suficient per aixafar una mitra per tiessa que sigui.

Y a pesar de tot, un digne periodista, el Sr. Castrovió ha sigut condemnat a presidi per haverse fet eco senzillament del general sentit de l'opinió pública.

«Cóm no s'alsa d'Espanya entera una protesta formidable?»

Al passar en Lerroux per Almadén, de retorn de Andalucía, 'ls nostres corregionalis de aquella població minera li feren un regalo consistent en un artístich rellotje de acer adamascinat.

Un regalo molt oportú.

Perque no ho duptin: aquest rellotje es el que ha de senyalar l' hora de la Revolució.

El rey de Italia està en vías de constituir un Institut Agrícola Internacional, que pot donar magnífiques resultats a la classe agricultora, ilustrantla y emancipantla sobre tot dels abusos dels especulators.

Això es com ha demostrat el rey de Italia qu'es, no 'l primer agricultor, perque ell no traballa la terra; pero si un bon amant de l'Agricultura.

Y ha tingut la noblesa de confessar que l'idea no era seva, sino que li sigué sugerida per un ciutadà de la República Nort-Americana... y ho ha fet sense temor a que 's dedueixi de aquest fet la suprema-

Precisament per acabar de una vegada ab las qüestions y ab el litigi es que se li demandava una solució immediata y definitiva. Pero D. Francisco no va volger sentirhi de aquesta orelia. Era precis destaparli l'apparat auditiu, y 'ls pobles de la Costa 's van encarregar de aquesta delicada operació.

***

Venía'l tren de Portbou portant al gloriós personatge. La locomotora esbufegava y xiulava gloriosamente; donchs bé: ab més forsa, ab més potència van posar-se a esbufegar y a xiular els pobles de la Costa. No n'hi havia prou ab els alarits y la xiulada y va caure sobre 'l tren una pluja d'atmetillas no tan rodones com les de Arenys pero una mica més duras.

Capás será en Silvela de dir a n'en Maristany:

—Ja veus, noy, com ens tractan: pero no importa, no hi ha mal que per bé no vingui. Fes recullir totes las pedrals que 'ns tiran y utilísalas per la paret. Els pobles no la volen; pero de moment ells mateixos ens proporcionan els materials.

Pero al parlar així l'home de la daga olvidarà que si ell te una *Etica* i poble n'te un' altra, y ja veurà com no es gayre lluny el dia en que si no li fan justicia ell mateix se la pendarà ab las seves propias mans.

Les hermosas poblacions del Litoral tornarán a donar l'abrazada al mar a qui tant estiman, a pesar de tots els obstacles. No ha de ser prou a impedirlo ni una paret de mamposteria, ni una paret de mausoles.

Y ara aném a un altre assumptu.

En Silvela avants de marxar va pegar cullerada a la política, expressantse en els següents termes, que recullí y estampà el diari *Las Noticias*:

«Yo he sostenido siempre que, con arreglo a la Constitución vigente y a la constitución interna, que crea y mantiene la realidad de las cosas y el estado de las costumbres en un país, el rey de España reina y gobierna, y tiene deberes de monarca y gobernante, aunque sea irresponsable si deja de ejercitarlos; pero los gobiernos, y singularmente sus jefes, tienen estrecha obligación de facilitar al rey el cumplimiento de esos deberes.

No hay que olvidar que la fuerza del poder moderador en España es hoy mucho más grande quizás de lo que él piensa. Si; porque nos encontramos en una situación que tiene grandes analogías con el estado del pueblo en Europa a principios del siglo XV, cuando, huérfano de protección en las leyes y en las instituciones, acogiese al poder del monarca para destruir el imperio de la fuerza, de la arbitrariedad, de los privilegios y de los abusos de los señores feudales. Si el poder real de hoy en España, donde, desgraciadamente, nos falta una fuerza electoral, se penetra de los impulsos de esa opinión y se apresta a dominar, en nombre del pueblo, los feudalismos políticos y parlamentarios... entonces ese poder real recogerá una fuerza inmensa en el país y una gloria inmarcesible para la historia.»

Més clarament no pot dirse que hi ha intents de restablir el poder personal del rey, prescindint de tots els demés poders que determina la Constitució. Com a últim regalo després dels desastres y la ruïna de la nació, se 'ns reserva la promesa del absolutisme monárquic, una revirada als comensos del segle XV, en que 'l monarca destruirà l'arbitrariedad, els privilegios y 'ls abusos dels señors feudals. El feudalisme actual el constitueixen las oligarquías monárquicas. Y no 's troba millor manera de acabar amb elles, que privar al poble de las seves llibertats.

En Silvela ho ha dit: «desgraciadamente nos falta una fuerza electoral.» Y es molt cert, perque la forsa electoral allá hont funciona ab independencia s'ha fet republicana.

***

Els periódics contan detalls horribles dels efectes de l'explosió: al cadáver se li trobà dintre de la butxaca una de les cartas en que se l'amenaçava. Els presumptes autors del disparo de la bomba s'aguerren presos; pero 's negan a revelar els seus noms y tot indicí que pugui donar lloc al descubrimient de la conjura. Si han de sucumbir morirán inconfessos, y satisfechi de donar la vida per la llibertat de la seva patria. Prefereixen morir ells a que sucumbeixin centenars y milers de individus ametral·lats pels carrers, com las víctimas de la hematomb de dia 22 a Sant Petersburg. Y no será perdet l'exemple d'impavidés que han donat ab els seus sacrificis.

En la familia imperial y en tots els grans ducs especialment s'ha produït el pánich més espantós.

El Czar quedà tan desconcertat que convocà a tota pressa Consell de ministres; pero quan els tingué reunits els despedí sense presdirlos. S'evità que la Cort assistís al enterro de la víctima, de por de que al veure 'l poble tota la llopatxa reunida, caygnés una pluja de bombas que acabés ab ells tot de un plegat.

Motius de sobra tenen per mostrarse rezeloses. Hi ha moltes altres víctimas senyalades, totas las quals han rebut el misteriós avis. Deduixis de això quin serà 'l seu estat de ànim. De moment s'han reclòs en els seus palauis, guardats dia y nit per numeroses forsas. Els que 's consideran amos de Russia no poden ni sortir al carrer. La Revolució 'ls te acorralats.

Y a pesar de las persecucions que no cessan un instant, y a pesar dels càstics corporals, de las execucions secretas, de las deportacions continuas a la Sibèria, la Revolució va extenentse, las huelgas obreras no cessan, els atentats se repeteixen. Hi ha temor de que quedin interrompidas la major part de las línies ferreas fins a deixar a la capital del vast imperi completament aïllada.

Cada dia son en major número las entitats que 's coloquen en una actitud francament revolucionaria. Se declaran partidaris de la Revolució 'ls estudiants y fins els seminaristas. Per tot arreu reyna la més gran eferveçenc. En algunes reunions es troseejan el retrato del autòcrata, al crit de «Morin els butxins!» y als ecos de *La Marsellesa* qu'entonan las multituds exasperades.

En las provincias caucásicas ha estallat una insurrecció general. Partidas de paisans armats recorren la regió, saquejant y cremant las casas dels partidaris de l'autocracia. Entre 'ls insurgents hi figuraren alguns soldats. Mal síntoma es aquest per la tiranía agotant.

Quan s'efectuhi la conjunció del esperit popular ab l'esperit del exèrcit, a cada instant més inevitable, la Revolució haurà arribat al seu terme.

Al passar en Lerroux per Almadén, de retorn de Andalucía, 'ls nostres corregionalis de aquella població minera li feren un regalo consistent en un artístich rellotje de acer adamascinat.

Un regalo molt oportú.

Perque no ho duptin: aquest rellotje es el que ha de senyalar l' hora de la Revolució.

El rey de Italia està en vías de constituir un Institut Agrícola Internacional, que pot donar magnífiques resultats a la classe agricultora, ilustrantla y emancipantla sobre tot dels abusos dels especulators.

Això es com ha demostrat el rey de Italia qu'es, no 'l primer agricultor, perque ell no traballa la terra; pero si un bon amant de l'Agricultura.

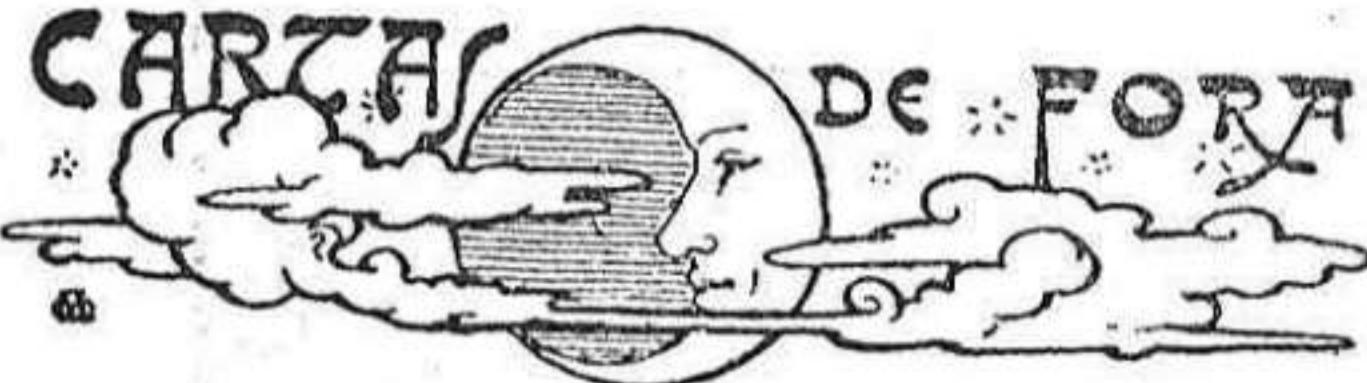
Y ha tingut la noblesa de confessar

cia de les institucions republicanes ilustradoras del poble y propulsoras del progrés humà.

L'Institut Agrícola Internacional tindrà la seva residència à Roma.
Allà existeix també la titulada Vinya del Senyor que usufructua l' Papa.

Y ara's veurà com es en tots conceptes més productiu y útil à l'humanitat l'Institut Agrícola, que la esquilmada vinya, quals ceps tenen les seves arrels xucladoras en la conciencia dels imbecils.

Decididament, el mon progressa.

SAMPEDOR, 20 de febrer

El mestre de pàrvuls Sr. Garriga encaparrat ab la instalació de un Círcol agrícol-car-católic, segueix tenint tancada la escola desde juny últim; y mentren tant els bordiguesos han d'anar à instruirse per aquests carrers y plassas.

¿Es veritat Sr. Mestre que després de no cumplir la seva obligació encara s'alaba de cobrar ademés del Estat, del municipi? De comú acord ab nostres primeras desautoritats, serà que pretén anular aquest centre de cent per què deu sa fundació als republicans del any 73?

Clarament donchs se comprén perque nostra junta de desestrució pública secunda la actitud de un mestre d'aquestes condicions.

PALAMÓS, 19 de febrer

El rector d'aquesta vila ha resultat per ffí un llop com la major part de sos colegas fins l'extrem de fer encavar y empresonar à un dels més estimats joves de la població, seguent això causa de que molts dels lluirencs d'Palamós fessin protestas collectivas contra l'catolicisme perque de aquest modo al morir un d'ells puguen ferse valgues sos desitjos de ser enterrats civilment y privar qu' en l'últim instant tingan que caure à las grases del clero; y com que ja eran molt freqüents els actes civils resulta que d'algún temps ensa ja's consideren com à cosa corrent, haventsen efectuat en poch temps una bona colla.

Endavant, y no desmayar per res ni per ningú!

BISBAL DEL PANADÉS, 22 de febrer

Mossén Merlot, dias enrera, demanà comptes à la presidenta de la confraria de las filias de María, pero, la noya, no flantes del pájaro no 'ls li volgué donar al merlot sol, per lo que 'l mossén va ferhi anar el vicari y la noya entrengà per ffí la suma que tonfa en caixa

Las socias de la confraria han reclamat ja dugas vegadas lo que 'ls hi pertany y mossén Merlot las fa passar ab passeres fins que al últim al serli reclamada nova y definitivament va contestar inaranguar de la China!

RUBÍ, 22 de febrer

El dilluns sigué enterrat civilment el cadáver de nosbre consequent corregiliari D. Pau Arús, y 'l dimarts ho sigué en la mateixa forma, l'ancià D. Joseph Oliveras, servidor lleial de tota la vida, de nostres ideals.

En Pau Arús ha deixat una brillant fulla de serveys per la nostra causa, digna de ser imitada per tots. No conegué mai la por en quantas ocasions se tractava d'exposar la vida en defensa de la causa republicana, à la qual se consagrà desde hoy.

Els dos enterros se veieren extraordinariamente concurreduts, demostració evident de las molts y merecudes simpaties que contavan entre 'ls corregiliaris. Els republicans platonichs deurián prendre exemple de la acriollada conducta política de aquests dos infatigables lluyadors, que ab el seu exemple predicaren sempre fins à la mort la guerra contra l' poder clerical y reaccionari, que tot ho invadeix, hasta l' domicili de molts que diuen ser del nostres.

OLESA DE MONTSERRAT, 21 de febrer

La Societat del Circulo sembla que hagi perdut l'oremus, y la prova en que 'l busca, fent aliança sense escrúpuls ab els cercundins. Ab els partidaris del rey de les húngaresas s'ajudan mutuament, y ballan plegats, tot ab l'intent de veure si poden fer mal à Fraternidad republicana, que cada dia creix en importància, animació y contingut de socis.

Avants el Circul se deya en lletres d'or *Circulo republicano federal*, y al últim se ha convertit en un circul de negociant y explotadors de tota colorsyna... y això sols per salvar una miserabile vara. ¡Lo que té anar ab malas companyias! Avants el seu president blasfomava de lluire-pensador y avuy vā de brasset ab els carlins que llavoras el tractavan de heretic... y avuy l'acompanyan en l'enterro moral de la seva persona.

La opinio unànim ja ho está dihent: —Pobrets! Han perdut els bous y buscan las esquelles!

Probablement les trobarán, y que sonarán bé, en las próximes eleccions de diputats provincials, ab motiu de las quals reina un gran entusiasme en el partit republicà.

CORNUDELLA, 14 de febrer

De mala manera podia acabar l'escàndol promogut en l'acte del enterrament del jove Vernet. Aquest al morir disposà que no 's fas cap classe de cerimonia religiosa; pero 'ls corps negres amparantse ab la ley del embut se apoderaren del cadavre y donant hi gran pom per el portaren al cementiri, passantlo pel Magatzém del Senyor.

Els lluirencs organisen llavors una manifestació, que resultà molt numerosa, y anaren à portar una corona al difunt ab acompañament de Marelless. Al toparse ab el mossén ja hi van ser desseguida, donchs aquést volia exijir que 's llevessin la gorra y els amonestats no 'n feren el mes petit cabal, apesar de que l'rector demanà quart y ajuda al batlle. Y sort que ni aquést, ni el jutje yaren volquer ferse responsables de tal atrocitat, donchs la cosa hauria acabat en punta.

Val més aixís.

TARRAGONA, 19 de febrer

Una vegada, cert tipus del camp republicà van passarre al camp perdigotaire y ajudats per aquests volfan ferse amos del Afonso que si cert temps va ser obrer, avuy dia y per desgracia de Tarragona ja casi no 'n té res ni sis quiera en fa olor.

Mes ara aquests defensors de la nostra terra (vull dir de sa butxaca) ho varen tenir molt malament, puig fa uns quants dies hi va fer un vent tan fort que com vulgarment es diu varen caure de quatre potas.

Aquesta petita carta que sembla un quinto, es historia y aquestas joguines que de un quant de temps en questa part passan à nostra ciutat, son la causa de que cada dia tinguin de emigrar famílies y que continuant això de aqui poch temps tindré de posar un lletreiro que digui, «Aquí fué Tarragona».

XANFAYNA

Uns: Convé que les Corts s'obrin sens més tardansa, senyors.

Altres: Els que això proposan

no volen bé à la nació.
—¡Es fai! Els que no n' hi volen son els governants maulóns que per fugir d' amohinos no troben recurs millor que tapar la boca al poble.

—Això son declamacions de quatre polítics cursis.

Si l' Gobern no obra les Corts, es perque 'l destorbaran de traballar.

— La Opinió vol discutir certas coses.

—Mentida! De discusions n' està fart y cuyt el poble.

—Per sortir del vostre error, obríu les Corts desseguida.

—No pot ser.

—¡Que sí!

—¡Reaccionaris!

—¡Embusteros!

—¡Farsants!

Y en estas disputas,

mentres el poble badoch espera à veure en què paran, arriba el recandador,

y 'ns diu als que formén rotillo, donantnos un paperot ple de marques y de números:

—Senyors... la contribució.

*

Automòbil que caminas ab ve'locitat d' auzell, encare no 't decideixes à acabà de féi teu fet?

Automòbil que devoras las distancies com el vent, ienllesteix d' una vegada, no 'ns fassin esperar més!

El nou ministre d' Hisenda se troba tan apurat, que dina d' un brevissim plasso, si es que vol sortir del fanch, no li quedará altre medi que trucà à cal Capital y contractà un gran empréstit que diu que farà fredat.

Com que 'ls diners sols se deixan ab garantia à la mà y Espanya ja té totas hipotecades fa anys,

per féi'l ministre l' empréstit que avuy està negociant,

—i això en lo que jo pregunto! —qué diable deurà empenyar?

*

Lo que's veu à casa nostra, no's veu en lloc més del món.

El gran Romero Robledo posexit de sant furor, ha anat à trobà al ministre denunciант—mireu si es gros!—el caciquisme tremendo que diu que hi ha en certs recòns de la província de Málaga...

—Voleu un cas més xistós?

—El que va dur las gallinas, enfadat perque fan ou!

—L' introducer de las pussas, queixantse de la picor!...

—Vritat que lo que aquí passa no passa en lloc més del món?

*

¡Sí! Els consums son molt odiosos! una carga insoporable que no 'ns deixa respirar que 'ns escorxa, que 'ns dessangra.

Tant resulta xixò evident, que hasta 'l Gobern diu que tracta de suprimirlos del tot quan tingui la cosa en marxa;

pero jey! ab el ben entès que al treure'n aquesta carga, en justa compensació ens en imposarà un altra.

*

—Y donchs, senyor don Raymundo, que redonimenter està fent?

—Y 'l llo de la moneda?

—Quin dia la sanción?

—S' haurá d' esperar una estona. Primer, com a més urgent, sanxo la meva cuyaña...

Per lo altre... ja hi haurá temps.

*

Mireu quina lley, mireu, que no 'n' heu vist cap d' igual!

Aquí n' hi falta una mica, allà hi han fet un forat, à dalt hi té quatre topes,

à baix hi ha un gorgot extrany, per una part la retallan, per l' altra la van taxtant,

ahir van ferhi una esmena, avuy hi han posat pegats, l' article dos es intútil,

l' article cinch ja no val,

el set no hi ha qui l' entengui,

el catorze està anulat...

—Pero 'qu' es aquest enredo?

—De quina lley parla?

—Ayay!

Parlo de la lley famosa del Descans dominical.

que ploran y 's moren d' inanició, abandonats per la societat sobre un pilot de palla infecta.

Lo que no té dibuix ni explicació de cap gènero es la indignació que contra 'ls pobres directors de la «Gatzara continua» va exteriorisar l' altre dia en la sessió de la Gatzara municipal, vulgarment coneguda ab el nom de Ajuntament de Barcelona.

«Quina mosca degué picarlos als nostres Fivallers plimsaul per enfadarse de tan heroica manera y arremetre tan furiosament contra las anunciatas festes del Carnestoltes?

A tota màquina varem riure, al llegir les formidables ràbans que 'ls digníssims edils varen esgrimir combatent el rumbo dels pilots de la «Gatzara».

Que aquesta senyors posan en ridícul à la capital de Catalunya; que la vía pública no ha de servir pera realizar moixigangas de cert gènero; que la ciutat comtal dista molt de ser un poble de mala mort; que Barcelona no està avuy per aquestas criaturades...

¡Bonica argumentació! A la quinta 'ls amos de la Casa Gran creuen de bona fe que aquí, quan se tracta de fer riure, no pot actuar ningú sinó ells.

Barcelona avuy no està per criaturades ni ximperías... Molt ben dit; pero 'qui ho diu això?

«Son tal vegada aquells que ara fa cinc ó sis mesos votaven un grapat de mils duros per celebrar unas festas de la Mercé, qu' encare hi ha gent que s' hi corgia recordantlas?

«Son potser aquells que van tancar el Parch al poble, pera divertirse més cómodament ab aquell famós Coso blanco que, fent un bonich negocí, havia organitzat un camiser, à qui els edils, sempre generosos, regalaren encare unes quantas mils pessetas... de la caixa de la ciutat?

«Son els que feyan à uns aristòcrates el present de cinc mil duros dels fons municipals, perque 'ls pobres senyors poguessin celebrar dintre del nostre únic jardí públic una lluhida festa hípica?

«Son els que, pagant nosaltres, van anar à xalarse à Zaragoza, à esmorzar al Tibidabo, à dinar à Vallvidrera y à sopar al Colón?

«Son els que, quan el viatge del jefe del Estat, s' apressuraven à oferir els seus taulons pera que las obras d' habilitació del alberch real poguessin acabarse ben depressa?

«Son els que quan va venir el príncep de Dinamarca corrian desalat al Parch, disfressats de no sé qué, pera tenir l' honor de ensenyar al real vástago las gracies y habilitats dels nostres bomberos?..

Si aquest son aquells mateixos, ab quin dret protestan contra la «Gatzara continua», que per continua y per gatzara que sigui may serà tan mereixedora de repulsa com la «Gatzara» municipal que à la Casa Gran fa de les seves?

Son en veritat admirables els escrivús que à fitima hora s' han despertat en la conciencia dels nostres edils.

Perque els socis de la «Gatzara» han aixecat à la Gran Vía un envelat que impedeix la pública circulació, s' estripan consternats las vestiduras y assaguran que allò es una vergonya, una ofensa al bon nom y à la serietat de Barcelona...

Però, vinguin aquí ànimes de... regidor: tan aviat han pogut olvidar que allí, en aquell mateix lloc, durant las memorables festas de la Mercé va aixecar-hi un envelat absolutament igual al d' avuy? ¿Per què llavoras no van enfadarse? ¿Per què no van protestar? ¿Per què no van treure també à relluir tot això de la serietat y el bon nom que ara tant dramàticament remenan?

Que las banderas de la «Gatzara», que las cordas del envelat perjudican als arbres... ja ho crech que 'le perjudican!.. Pero 'qué n' han de fer vostés d' això? ¿Per ventura els arbres inspiran al Ajuntament el menor respecte?

¿A què venen aquests escarafalls, precisament ar que un regidor, entabancat Deu sab per qui, ha tingut la hermosa ocurrencia de demanar al Municipi que arrenquen tots els plátanos dels carrers del Ensanche? Si la «Gatzara continua» ab les seves malifetas mata els arbres del passeig de Gracia, millor que millor. Tota aquesta feyna estalviará al Excentífic Ajuntament.

¡Els arbres... ¿Cóm es que quan van arrencar-se els del carrer del Concil de Cent cap regidor va dir res? ¿Cóm es que, per

bucions dels jutjats comuns, qu'ells creuen que conculta en la pràctica la jurisdicció eclesiàstica.

No'n tenen prou amb les grans prerrogatives que disfrutan, que fins s'han decidit a protestar contra'l projecte.

¡Ah, si jo sigüés ministre, qué riuríam!

No faria més que publicar una disposició així concebuda:

«En vista de la protesta dels bisbes, y tenint en compte que per aquest mer fet se declaran bisbes protestants;

»En atenció a que l'Estat ve sols obligat a subvencionar el culte catòlic;

»Quedan desd' avui retirats els emoluments que han vingut percibint fins ara 's bisbes espanyols.»

Ja veuríam, fentho així, que aviat se 'ls acabarien las agallas!

L'altre dia al carrer de Wifredo va haverhi un escàndol de número hu.

Y tot perquè un home ab faldilles negras seguia á una dona que s'arrebossava les seves, ensenyant el turmell del peu... Y tot perque ell y ella van ficarse al mateix cau. Y tot perquè al cap d' una estona ella s'hi va quedar, y ell ne va sortir, completament satisfech, a jutjar pel rumbo que gastava.

¡Y qué maliciosa y dolenta es la gent de Barcelonala! ¡Qué té que veure qu'un ensotanat segueixi á una pecadora, si no porta altre intent que tancarse ab ella, treure's el salpasser y deixarla tota arruixada y convertida?

Aixó es l'únic que devia fer aquell bondadós pare sense fills.

Y d'aquí la seva serífica alegria, al deixar feliment terminada la santa operació...

Un anuncio curiós, y digno de ser coneugut:

«El gran Casino de San Sebastián ha hecho saber que desde primero del actual mes, los salones de aquel Círculo estarán abiertos todo el año, y que las partidas de juego tendrán lugar todos los días, desde las dos hasta media noche, bajo las condiciones siguientes:

»Ruleta: mínimo, 2 francos; máximo, 25,000.

»Treinta y cuarenta: mínimo, 5 francos; máximo, 25,000.»

Y encare hi haurá qui afirmi que aquí á Espanya està prohibit el joch.

A San Sebastián fan saber que al pobre Jordi li estiraran totas dos orelas, la dreta y l'esquerra; la de la ruleta y la del trenta y quaranta.

La persecució de les autoritats se reserva únicament pels pela-canyas que s'jugan cinc céntims á las xapases.

La «ovació» dels pobles de la Costa

Pi-JAROL

EN SILVELA: —¡Anda, salero, quina xiulada!... Casi puch ferme l' ilusió de que encare soch president del ministeri.

Saldant comptes.—Una operació russa

«Donde las dan, las toman.»

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

1. XARADA.—Ay-ma da.
2. ANAGRAMA.—Sembla—Balmes.
3. TRENCÀ-CLOSCAS.—La tonta de capirote.
4. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Tribuna.
5. GEROGLÍFICH.—Nicolau Salmerón y Alonso.

Han endavant totas ó part de les solucions corresponents al número anterior, els caballers: Noy de las moscas, Arseniet de Juneda, M. García y Tarruellenc.

XARADA

¿En la total hont traballals
qué tal tersa-dos Marfa?
¿No hi há allí una noya hú-dugas
que ters un cosí dentista,
que víu al carrer del Carme
junt ab un germá y sa tía?
Me ters lo prima robat,
pero ella d' hú-inversa-quinta
'ters, puig que no 'm fa cas,
ni may m' escolta, ni 'm mira.
Jo prou dirigeixo 'ls fochs
dos-inversa punterifa
com si dins mos ulls tingüés
una dos tres quatre-quinta.
L' altre dia vaig trobarla,
y ella, al véures perseguida
hú-quart-cinch com una boja
per' agafar un tranví
y deixarme á mi plantat,
y perdre'm sixta de vista.
Cinch-quart-inversa l' mateix;
ella del taller sortif;
jo me l' estava mirant
dugas-inversa alegría.
La dues-dugas me queya
al mirarla tan bonica..
Pero ella va fer com sempre,
al véure'm, va escabullir-se.

SAMUEL GRAN É IRUETA.

TRENCÀ-CLOSCAS

MARTÍ LLOADA
FABRICANT

Ab aquestes lletres, degudament combinades, formar el títol de dos carrers de Barcelona.

ENRICH DOMÉNECH.

ANAGRAMA

—Hola, Margarida.
—¡Ay! ¿D' hont vens, Pelat?
—Vinch del bosch y plego.
No puch traballar
perquè allí serravan
una tot de faig
quan en questa serra
s' hi fá una total

y porto á esmolilarla
al ferrer de Sams.
—¿Per' aquesta tota
teniu de plegar?
¡Me tot ab la serra
ens ha ben trompat!

JORDI DE LAS CUSCUILLAS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6
2	3	4	5	6	—Població catalana.
3	4	5	6	—Nom d' home.	
4	5	6	—Carrer de Barcelona.		
5	6	—Número.			
6	—Lletres.				
1	2	3	—Consonant.		
2	3	4	—Nota.		
3	4	5	—Signo.		
4	5	6	—Animal.		
5	6	—Ofici.			
6	—Nom de dona.				

JAUME S. VENDRELLENCH

GEROGLÍFICH

:	+		
K	K		
T			
1	9	0	4
E	R	E	R
+			
K	K		
T			
1	9	0	5
M	O	S	SÉ

MOSSÉN TREMOLINS.

Caballers: J. I. Sabaté, Un vehí del Prat, A. Cantó, Novejarse y Tarruellenc: No resulta.

Caballers: Ali Foix, el Vell, Pantaloni y Noy de las mostras: S' aprofitará

Caballer: E. C., y J. S.: La contesta anirà la senmana que vén.—E. Molas: Això pera ser cantat, *bueno*.—Pau Bertran: (Lladre) Agafeulol—Sol Sempre: Es dolent aixó, home.—Samuel Gran é Irurueta: Rebuda la remesa, y gràcies.—Gonella Poéthic: No 's cansi.—Kuroki Chich: Mal gribat y sense solta.—Lleó Vila y Huguet: Aixó no es publicable. Ja pot suposar el per qué.—Cantarlar: El dibuix es gracioso, pero no té condicions artísticas.—F. Virgili R.: Es tan pocx cosa!—M. B.: Queda en cartera.—Enrich Tossas: Vosté 's precipita molt... De aquí á allà, Deu dira.—J. N. L.: Els epigrames no tenen gran novetat. Ab tot, podrà ser que surtin un dia ó altre.—Fidel Delf: No acaba de fer la pesada.—Antolí Boadas Ribot: Igual li dich.—G. González: Té molta rahó, pero desgraciadament no li val.—Pepeota Sugrañes: No vó.—Eudalt Sala: Alguna cosa aprofitaré.—F. Rafevas: Quedan dispensadas las faltas, pero així y tot, no vó.—Salvador Pulido: Poesia escandalosa 'n diòch d' aixó.—J. P., E. P., J. A. y R., y F. P.: No 'ns es possibile publicar las cartas que 'ns envian per distints motius.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.